

Committed to Green erkenning voor natuurbeheer

Afgelopen jaren is Committed to Green (CtG) langzaam maar zeker een niet meer weg te denken begrip geworden in de golfbranche. Wanneer een golfbaan het beheer en onderhoud op een natuur- en milieuvriendelijke wijze uitvoert, kan dit middels het CtG-certificaat worden bekrachtigd. Momenteel zijn er elf banen gecertificeerd door de Nederlandse Golf Federatie.

TEKST EN FOTO'S: GUIDO HAMELINK

Begin jaren negentig ontstond er een steeds grotere erkenning voor natuur en milieu op golfbanen. De eerste initiatieven die uiteindelijk hebben geleid tot het CtG-certificaat zijn genomen in 1994 door de Europese Golf Associatie. Zij hebben in samenwerking met St. Andrews en de PGA de Ecology unit opgericht. Het uiteindelijke Committed to Green programma is met ondersteuning van de Europese Unie opgericht. De aftrap is in 1997 geweest bij de Spaanse golfclub Valderrama. Daar is het eerste CtG-certificaat uitgereikt. Karakteriserend voor CtG is het tonen van een grote betrokkenheid voor de maatschappelijke thema's natuur en milieu. Dit is voor de NGF een belangrijke motivatie geweest CtG met open armen te ontvangen. Er was in Nederland namelijk veel scepsis over de waarde van een golfbaan voor de natuur, hetgeen zowel een groei van vierkante meter golfterrein belemmerde als de groei van golfers. In Nederland is het eerste certificaat uitgereikt aan de Batouwe in 2000. Ondertussen is de naam voor CtG in Europa gewijzigd naar Golf Environment Europe (GEE), maar in Nederland is de naam Committed to Green behouden vanwege de groeiende bekendheid van dit 'merk'.

Natuur op golfbanen

De doelstellingen van het CtG initiatief zijn op te delen in twee onderdelen. Enerzijds is er de bewustwording bij zowel greenkeeping als golfers dat

natuur en milieu een grote waarde heeft op en voor de golfbaan. Anderzijds is het voor alle inwoners van Nederland en voor overheden een belangrijke manier om de beeldvorming van golfbanen te verbeteren. Zoals al blijkt uit de voorgeschiedenis is Committed to Green vooral een antwoord op de maatschappelijke discussie rond natuur- en milieuthema's. Het belang is groot. Jarenlang is de functie van golfbanen voor de natuur sterk onderschat. Met als gevolg dat er in veel gevallen met wantrouwen gereageerd werd op

initiatieven voor nieuwe golfbanen en het idee bestond dat het landschap sterk bevuild werd door tientallen hectares golfterrein. En alhoewel het erg afhankelijk is van de inrichting van een terrein, zijn er wel degelijk veel mogelijkheden voor natuurwaarden op een golfbaan. Het rapport 'Een golfbaan natuurlijk', uitgegeven door natuur en milieu federatie Utrecht, is hiervan een prachtige illustratie.

Greenkeeping en CtG

Golfbaanbeheer is zonder meer een vak

Committed to Green helpt om de beeldvorming van golfbanen met betrekking tot natuur en milieu te verbeteren.

apart. Vaak wordt niet gerealiseerd hoe breed het greenkeepersvak eigenlijk is. Greenkeepers doen de meest uiteenlopende zaken, van machineonderhoud tot hole-cups verplaatsen en van greensmaaien tot het zagen en snoeien van bomen. Op vrijwel al deze onderdelen heeft CtG haar weerslag, echter zonder dat dit als nadelig wordt ervaren. Greenkeepers zijn dan ook echte buitenmensen en houden juist ook van het verschil in de seizoenen en in de werkzaamheden. Hoofdgroenkeepers die erg enthousiast zijn over CtG zijn bijvoorbeeld John van Mildert (Nieuwegeinse), Jan Winter (De Haenen) en Engel Ijff (Spaarnwoude). Elke golfbaan heeft zijn eigen methodes en ideeën over bedrijfsvoering en over omgang met de natuur.

Stap 1: CtG-commissie

Het CtG-certificaat krijg je niet zomaar. De NGF heeft een vast aantal criteria opgesteld waaraan voldaan moet worden om het certificaat in handen te krijgen. Allereerst zal er door de golfclub of het management van de golfbaan moeten worden vastgesteld dat CtG een belangrijk certificaat is. Als deze beleidskeuzes genomen zijn, wordt een CtG-commissie samengesteld. Deze commissie moet ten minste uit drie personen bestaan en de hoofdgroenkeeper moet deel uitmaken van deze commissie. De commissie draagt zorg voor de coördinatie van het traject en hoeft niet noodzakelijkerwijs mee te

doen met bijvoorbeeld inventarisaties en dergelijke. De commissie doet er goed aan om te peilen of er binnen de club mensen zijn die veel verstand hebben van een natuur- of milieuthema en het leuk zouden vinden zo nu en dan mee te helpen met inventarisaties en dergelijke. Hulp van buitenaf kan worden ingeschakeld wanneer er weinig specialisme aanwezig is, of men graag wil dat het project voorspoedig wordt opgepakt. Een adviseur met ervaring op dit gebied kan eenvoudig aanvullen op de punten waar gebrekkige kennis is. Wanneer dit in beeld is, kan er budget worden aangevraagd bij het bestuur. De commissie stelt, eventueel in samenwerking met de externe adviseur, in grote lijnen een planning vast waarbinnen alle onderdelen kunnen worden samengesteld. Belangrijk is het om hier rekening te houden met de inventarisatieperiodes; deze moeten wel binnen de projecttermijn vallen, anders kunnen de benodigde gegevens niet worden verzameld. De maanden maart tot en met mei zullen bijvoorbeeld binnen het traject moeten vallen omdat er onder andere een broedvogel-inventarisatie wordt verwacht. Bedenk, voordat je verder gaat, eerst wat je als CtG-commissie belangrijk vindt. Stel een stuk op waarin de uitgangspunten voor het onderzoek staan, maar ook bijvoorbeeld welke randvoorwaarden er zijn.

Stap 2: Inventariseren

Het inventariseren is veelomvattend. Wellicht denk je snel aan planten en dieren, maar er zijn ook andere thema's die worden opgepakt. Op het gebied van milieu moet er bijvoorbeeld inzicht zijn in verbruik van water, gas en elektriciteit, maar we willen ook een beeld hebben van methodes die worden gehanteerd. Hoe gaat men om met het machinebeheer, wat gebeurt er met afval, wordt er grondwater gebruikt voor de beregning of juist oppervlaktewater. Daarnaast zijn de thema's bodem, cultuurhistorie, landschap, beleid en bedrijfsvoering relevant. Alhoewel dit inderdaad een flinke klus is, is het erg belangrijk om op te pakken. Het dwingt je om alle belangrijke gegevens die samenhangen met beheer en onderhoud te bundelen. Wanneer dit goed wordt ingericht, kun je ook in het dagelijkse werk er veel gemak van hebben.

Stap 3: Natuurbeheerplan

Nu je het golfterrein van alle kanten kritisch hebt onderzocht, kan er een goed beeld ontstaan van de status en de mogelijkheden. In het natuurbeheerplan ga je de mogelijkheden zo veel mogelijk benadrukken en omzetten naar concrete maatregelen. Heb je bijvoorbeeld veel oevers, dan kan je daar op een ecologisch verantwoorde manier mee omgaan. Gevolg: Je kiest ervoor de oevers niet allemaal elk jaar te maaien. Je geeft hierbij vervolgens

ook weer welke doelstellingen je ermee bereikt. Gevolg: We willen de grote karekiet (rietvogel) meer de mogelijkheid bieden te broeden. Probeer zo de elementen op het terrein te stimuleren die passen in het landschap en goed aansluiten bij bestaande elementen en natuurwaarden. In het natuurbeheerplan worden ook elementen opgenomen die te maken hebben met omvorming of zelfs nieuwe aanleg en aanplant. Deze zogeheten 'uitvoeringsmaatregelen' worden net als de beheersmaatregelen ondersteund met doelsoorten en eventuele eindbeelden. Geef bij deze maatregelen ook weer binnen welke termijn uitvoering is beoogd. Is dat een korte termijn (1-3 jaar) of lange termijn (4-10 jaar). Hierdoor blijven de verwachtingen helder. Probeer zowel bij beheers- als bij uitvoeringsmaatregelen in te schatten of er sprake is van een besparing of investering. Als je dit kan concretiseren, dan kan het bestuur of management dit meenemen in een jaargroting.

Stap 4: Milieuzorgplan

Tijdens de inventarisatie heb je ook een beeld gekregen van de milieutechnische elementen. Nu kun je gaan kijken of er mogelijkheden zijn voor besparing en verbetering. Kijk bijvoorbeeld eens kritisch naar de verlichting in de accommodaties. Zo kan met een bewegingsmelder in het sanitair energie worden bespaard. Ook kan het interessant zijn om te onderzoeken of men

Veelgestelde vragen over Committed to Green

Kost het mij als greenkeeper in het dagelijks beheer veel extra tijd?

Nee, hoewel dit natuurlijk erg afhankelijk is van de maatregelen, hoeft CtG niet veel tijd te kosten. Wanneer je ervoor kiest om bepaalde locaties meer tot natuur te laten ontwikkelen, kan dit zelfs tijd besparen.

Kost CtG veel geld?

Het opstellen van het plan brengt kosten met zich mee. Daar staat tegenover dat er veel dingen worden onderzocht en behan-

deld die wettelijk verplicht zijn. Denk bijvoorbeeld aan het rekening houden met planten- en diersoorten vanuit de flora- en faunawet en aan milieueisen in verhouding tot de milieuwetgeving. Niet onbelangrijk is bovendien dat er juist ook in het CtG-traject wordt nagedacht over mogelijke besparingen. Via een goed waterverbruik kan heel wat op jaarbasis worden bespaard en dat geldt ook voor maaibeheer en bosbeheer.

gebruik kan maken van biologisch afbreekbare producten als smeervetten, benzine voor motorzaag en bosmaaier en schoonmaakmiddelen. In het milieuzorgplan komt dit per thema terug en probeer je zo concreet mogelijk te zijn in de verbeterpunten.

Stap 5: Evaluatie, monitoring en communicatie

Na de vorige vier stappen zijn de belangrijkste onderdelen voor de definitieve aanvraag klaar. In het rapport moet ook een plan worden opgenomen voor de opvolging, omdat CtG zich niet beperkt tot iets eenmaligs. Juist het bijstellen en controleren van het plan maken het haalbaar en uitvoerbaar. Dit wordt elke 3 jaar gecontroleerd door de CtG-commissie van de NGF. Een evaluatieplan geeft weer op welke vaste momenten er weer wordt bekeken hoe

het gaat met de afgesproken beheers- en uitvoeringsmaatregelen. Op dit soort momenten kunnen plannen ook worden bijgesteld. Blijkt bijvoorbeeld dat een bepaald maaibeheer op veel weerstand bij de club stuit, dan kan er voor worden gekozen om beter te communiceren over de redenen van het maaibeheer. Natuurlijk kan er op zo'n moment ook worden gekozen voor een aanpassing van de maatregelen. De monitoring is belangrijk voor het meten van de resultaten. In het natuurbeheerplan heb je al aangegeven dat je bepaalde diersoorten wilt bevorderen. Door geregeld opnieuw te inventariseren is het ook mogelijk te beoordelen of de maatregelen hun uitwerking hebben.

Guido Hamelink werkt bij NLadviseurs, een adviesbureau voor natuurbeheer en landschapsoptimalisering in Arnhem. Meer informatie: telefoon 06-43000297 of www.nladviseurs.nl

In Committed to Green komen ook zaken als wat gebeurt er met afval, het verbruik van water, gas en elektriciteit aan bod.

CtG hoeft niet veel tijd te kosten, het kan zelfs tijd besparen door bepaalde locaties als natuur te laten ontwikkelen.

Door gericht beheer en onderhoud is veel flora en fauna op de baan te krijgen, zoals deze rups van een pijlstaartvlinder.

Door geregeld te inventariseren, beoordeel je of de maatregelen werken of dat je ze bij moet stellen.